

Sikeres esztendő

Jól vizsgáztak a járás közös gazdaságai

Köztudomású, hogy a szegedi járásban jónéhány gyenge adottságú közös gazdaság dolgozik. Evről évre visszatérő probléma ilyenkor, télidőn: hány termelőszövetkezetet zár mérleghiánnyal, hogyan boldogultak a mostoha viszonyokkal, az időjárással, a futóhomokkal, Tartanak még a zárszámadó közgyűlések, mégis már néhány alapvető megállapítást tehetünk. Erről kérdeztük Gyuris Szilvesztert, a szegedi járási tanács vb elnökhelyettesét, és dr. Gruber Jánost, a mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztály vezetőjét.

Meglepően jó hangulat tapasztalható valamennyi zárszámadáson. Úrthető is ez, hiszen az elmúlt esztendőben jól vizsgáztak a szegedi járás termelőszövetkezetet, sokat erősödtek a közös alapok és több jutott a tagság zsebébe. Igaz, nagyon mostoha esztendő járt ezen a tájon, tavasszal „vízhiányos” kezdődött az esztendő, később a májusi fagyok, aztán az aszályos nyár, majd az őszi esőzés jelentős terméskiesést okozott. Mégis, a legtöbb helyen jól használták ki a meglévő lehetőségeket, idejében észrevették a bajokat és pótolni tudták a kieséseket. Részben azért, mert szigorúan fogták azokat a kiadásokat, ahol a kasszában maradhatott még valamennyi, megszilárdították a pénzügyi helyzetet, másrészt pedig konkrét intézkedéseket hoztak, így elsősorban több ezer holdon természetettek másodnővényeket.

Nincsenek még végleges adatok, hiszen az elmúlt esztendőt az is jellemzi, hogy az új gazdasági mechanizmus szellemében, vállalatserűen gazdálkodtak a termelőszövetkezetek. Így aztán eltérően a korábbi esztendőktől, nem kellett bemutatni a zárszámadási mérleget a tanácson, a szövetkezeti vezetők maguk hagyták jóvá és maguk vállalják a felelősséget is. Mindössze annyi a „kötelességük”, hogy gépi összesítésre a zárszámadási közgyűlés után leadják a pénzügyi osztálynak. Annyi azonban már bizonyos, hogy a tavalyelőtti évvel szemben, amikor 19 közös gazdaság zárta veszteséggel az évet, összesen 24,1 millió forint mérleghiánnyal, tavaly mindössze 9 termelőszövetkezetnek nem jött ki a lépcs. Lényegesen kisebb a mérleghiányok összege is, alig haladja meg a 11 milliót. Érdekes, hogy ebből több mint felét két szövetkezet viszi el, ahol igen nagy veszteséggel gazdálkodtak, mégpedig az űllési Kossuth 4 millió 61 ezer forint mérleghiányával és a csengelei Honfoglalás Tsz 2 millió 300 ezer forint mérleghiányával „jeleskedett”. Érdekes megemlíteni, a kis-teleki Feketehalom Tsz sorát, ugyanis ez a gazdálkodás mindössze 13 ezer forint mérleghiányt hozott össze.

Szigorúbbak a követelmények a termelőszövetkezetekkel szemben. Bizonyítja ezt az is, hogy az említett 9 mérleghiányos termelőszö-

vetkezet közül 6 gazdaságban folyamatosan tart a számlálás. Mindenképpen ide kívánczok az is, hogy megemlítsük, egyazon gazdasági adottságok mellett óriási különbségek, eltérések is lehetnek, így például az űllési Kossuth és a forráskúti Haladás Tsz esetében. Az előbbi hagyományosan mérleghiánnyal gazdálkodik már évek óta, az utóbbi viszont a négykoronás futóhomokon is 7 millió forint biztonsági alappal indult ennek az esztendőnek.

Megemlíthetjük a termelőszövetkezeti csoportokat, hiszen mintegy 100 millió forint közös vagyonnal rendelkeznek. Egy év alatt 15–20 millió forinttal nőtt ez az összeg. Különösen a két zárlékányszéki, a Homokkultúra és a Május 1. Termelőszövetkezeti Csoport fejlődik biztatóan, a fent említett közös vagyonnak az egyharmadát náluk találjuk.

Különösen a tiszaszigeti Buzakalász, a kiskundorozsmai József Attila, a forráskúti Haladás, a szőregi Egyetértés Tsz ért el dicséretes eredményeket, a tagok is itt kerestek legtöbbet. De annyi már most vitathatatlan, nemcsak a közös alapok növekedtek, hanem kivétel nélkül mindenütt lényegesen gyarapodott a tagsági jövedelme is. A járási pártbizottság és a tanács jelentős segítséget nyújt elsősorban a mostoha körülmények között gazdálkodó kollektívákknak.

Sz. L. I.

Tudósítások

a szegedi nagy vízről

5. A várfalakhoz a Széchenyi térről több fából való feljártó ácsolnak a maki, vásárhelyi és katonai ácsok, valamint a falakon fabarakokat építenek föl víz esetére, rossz idő ellen.

A veszedelmekhez szokott szegediek látván a várfalakon való építkezést, némi keserűséggel eképpen vicceltek egymással.

— Hát koma, válasszunk előre a barakokból lakást!

— A pontonok, amelyek ott álltak a városháza előtt, úgy tűntek föl, mint mennyi készenálló koporsó. Mintha figyelmeztetnének, itt temetésre készülnek.

A város borongó hangulatot öltött, dacára az időnként előbukkanó vidáman verőfényes napnak, amely ragyogó fényt, tavaszi zománcot öntött szét, és megaranyozta az öreg ismerős épületeket, ... haláluk előtt.

Az utcák elvesztették szokott, mozgalmasság jellegüket, elnéptelenedtek, vagy néhol csak siető emberek lehetett látni, ingóságokkal, jószágokkal hajtvá kifelé törekedvén a városból, s nagy embertöméget, akiket kiharancsoltak a gátak erősítésére, elnéptelentették az utcákat.

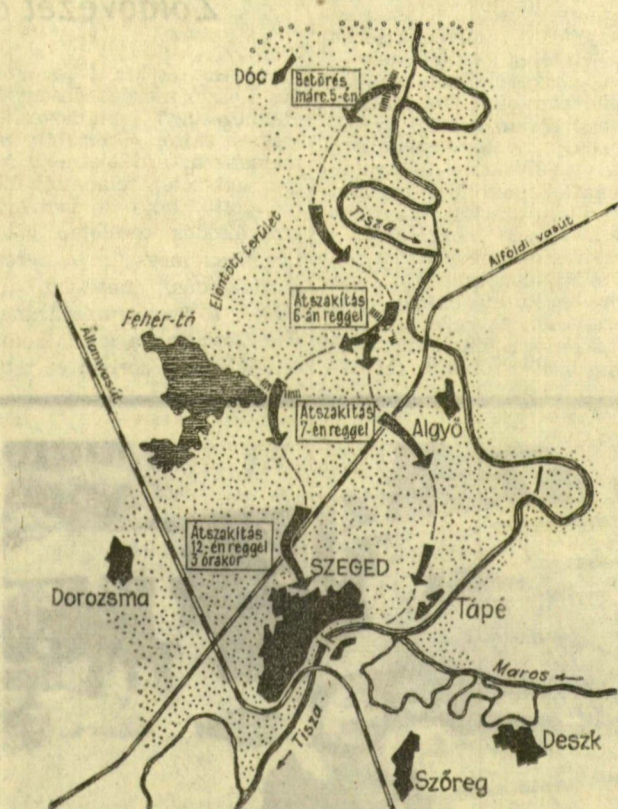
A torony alatt a vízbizottság éjjel-nappal együtt ül a legkülönbözőbb elemekkel föleresztve, s mint prókatori okoskodásokkal pótolva a szakértelmet, határoz jót és rosszat, a percsorai gátakon lázas sietséggel folyik a munka.

A kormánybiztos Kende Kanut is előballagott végre valahonnan a tizenkettedik órában, mindjárt megcsapolta a város kasszáját 15 ezer forint erejéig, miután a Pallavicini őrgófra kivett összeget nem bírta beinkasszalni.

A városi vészbizottság napok óta sorozatban küldte kétségbeesett táviratait az éppen ülésező országgyűléshez. Katonát, pénzt, vízi készségeket kért!

A Szegedi Híradó így ír:

— Három év lefolyása alatt harmadszor zúdul rájuk az árvíz iszonyú erőhatalommal. A Tisza-szabályozás szakértő védelmezői és mentegetői rettentően vannak megacafolva, s a lenézett laikusok szörnyű módon igazolva. A legsötétebb kassandra-jövendéleteket túlhaladja a tények, amelyek az árvizek gyakoriságában, mindig növekvő hatalmában mutatkoznak, a vésznek és nyomornak oly mérvét tárva föl, amelyre az önmagát féltő nemzetnek föl kell riadnia. Ki csodálkozhatik azon, ha az alsó Tisza-völgy magyar népessége, az örökösen fenyegető katasztrófával, s a végpusztulás iszonyú kilátásával szemben elkeseredik, átokra

fakad mindzok ellen, akiknek hatalom van a kezében, s ezt nem használják föl arra, hogy a fölismert bajon segítsenek!

E a fölismérés most már döngetni fogja a királyi palotát, s a törvényhozás ka-

semmisülésnek van kitéve. Szeged városa irányában az országnak kettős kötelessége van. Kötelessége először azért, mert Szeged mint az országnak nagyságra második, magyarságra legelső városa, az országnak gyönygye, fénylő kincse. Másodszor kötelessége azért is, mert Szeged városa a Tisza-szabályozás áldozata. Szeged szenved azért, hogy a Tisza-szabályozás következtében az országnak igen sok vidéke nagy előnyökben részesült. Szeged viszont évek óta folyton a Tiszával küzdve milliókat költött már saját védelmére, s roppant adósságokba verte magát. Hogy mennyire meg van terhelve, látszik abból is, hogy közszéki pótdálya majdnem egyenlő már magával az országos adóval. Szegedet a töltés erősítésével menthetjük meg. Szeged mindent megtesz, de emberi, anyagi erői fogytán vannak. E tekintetben műhatalanul fontos, hogy a mélyben levő város hiányai országos intézkedés útján pótolhatassanak.

Az igen tisztelt kormány-nak bőségesen, a legjobb minőségben rendelkezésére állnak a szükséges erők és eszközök. Indítson a kormány útnak Szegedre 50 ezer katonát, s adjon kezükbe szerzőságot, s e módon már több remény mutatkozik e nagy-szerű város megmentésére.

Bátor vagyok ezen helyen nagy fontosságú és igen sürgős halasztást nem tűrő ügyet a tisztelt kormány figyelmébe ajánlani, kérvén, hogy mindent, mit tenni lehet, haladék nélkül megtenni méltóztassék, egyúttal méltóztassék felvilágosítani a Házat az ezúton az egész országot, hogy mi történt eddig a kormány részéről a veszély elhárítására?

Mocsáry felszólalására a kormány nevében Szende Béla honvédelmi miniszter válaszolt, de olyképpen, mintha valami államtitokról kellene beszélni, csupán akörül piszmogott, hogy 82 utáskatonát vagy 83 utáskatonát engedélyezett-e lerukkolni Szegedre. További részletekért semmi fölvilágosítással nem szolgál.

De a parlament ezt a választ megnyugodva elfogadta, s részéről ez el is volt intézve.

R. L.

(Folytatjuk.)

A papagáj is madár

A veréb is madár — olvassa a szegedi ember a plakáton, megcsóválja fejét és a Széchenyi térről (állítólag biológiai reflex hatására) távolabbi tájakra költözött verebek jutnak az eszébe. Esetleg a sürgönydrótokon búcsúzó, csivitelő feccskék a Klauzál téren. Arra a kis úzletre már kevesebben gondolnak, mely a Bartók Béla téren hívogatja a madárbarátokat és akvaristákat színes cégtáblával.

Hallgatag halak

Torma Lajosné díszhal- és díszmadárboltja jelenleg nemcsak Szegeden az egyetlen, hanem egész Csongrád megyében. Amíg beszélgetünk, állandóan nyílik, csapódik az ajtó, megfigyelhetem a törzsközséget, mely láthatóan megszerette az üzletet.

Magas, 30 éves férfi akatáskával. Hínárt vásárol 11 forintért. Majd munkaruhás fiatalember: kezében dunsztos üveg, halat kért. Olcsót. Csak távolról nézi az akváriumokat. A falon tábla figyelmeztet, hogy bűvészkodással, kopogással ne zavarjuk a halakat, melyek az áttetsző zöld vízben siklanak fel s alá

Neonhal és fantomlazac

— Melyik a legolcsóbb és a legdrágább hal? — A zebra és a gupi darabja hat forint, a szkaláriért 30-at is el lehet kérni — válaszolt Torma Lajosné, aki öt éve vezeti a boltot. — Egy jól felszerelt, halakkal ellátott akvárium 1000 forintba is belekerül.

Most csak a 16 forintos neonhalak és fantomlazacok színpompázó színeiket. Újra a papagáj kalitka. Ilyenkor megtörténik az is: tavasszal költ, télen hiányzik a papagáj.

Pityuka és a polibé

Kopaszodó férfi papagáj-eledelt vásárol. Az ajtóból visszafordulva kér tanácsot, hogy mit tegyen, mert Pityuka vedlik. A válasz: keverjenek az ételbe összetört polibé tablettát. A férfit megnyugtatta a válasz, ömlik belőle a szó.

— Volt már beteg máskor is a Pityuka. Kijött az orvos, tüdőgyulladást állapított meg, s penicillin injekciót adott szegénykének. Szépen beszél a mi papagájunk, főleg akkor, ha nem figyelünk oda, mondogatja magának: pusztít Pityunak, rossz Pityu.

Megkérdezem, mikor kimegy, hogy megvan-e a papagáj valóban beszélni?

— Csak a him. Az is általában két éves koráig. Utána már nem nagyon. 12–15 évig is él, de akkor el-lustul, elhízik. A him drágább is: hathetes korában 50 forint, a nőstény 35. Makróról, Halasról kapom őket, meg Komáromból. Messze van Komárom, de szívesen hozatok onnan is, mert ott vérfrissítő madarak vannak, annak révén, hogy a magyar és a csehszlovák tenyésztők cserélgetik őket.

Díszmadártenyésztők

Különleges kívánsággal hiába fordulnak Tormánéhoz. Kicsi az üzlet, nincs

lehetősége ritka madarat tartani. Aki kanárit vagy zebra-pintyet akar, annak ismert tenyésztők címét adja meg. Szegedről és a környékről mintegy 40 díszmadártenyésztőt tart nyilván a TIT-hez tartozó szakkör. 40 lelkes amatőrt, aki saját gyönyörűségére tenyészt az egzotikát, a különleges madarakat.

Kilépek az ajtón, s egy kérdésnyi pillanatra fordulok csak vissza a bugyborékoló akváriumok irányába.

— És mondja, van-e otthon papagája?

— Nincs — feleli mosolygva a boltvezető. — Hát nem elég nekem itt az üzletben?

Veress Miklós

A jövő televíziója

Amint ezt a francia rajzoló, Robida 1884-ben megálmodta, a jövő televíziója, illetve annak képszoja, csak néhány centiméter vastag, és a falra akasztható lesz. Ennek a problémának megoldásán gondolkodnak és kísérleteznek ma a modern technikusok, és a megoldás azt is magával hozhatja, hogy készülhetnek akár zsebrádió nagyságú tv-készülékek is.

A kísérletek a folyékony kristályok tulajdonságára épülnek, amelyek a fényt épp úgy, mint a közönséges kristályok, megtörik, és amelyek az elektromos áram hatására reagálnak. A reakció abban áll, hogy a kristályok halmazállapotukat változtatják, sűrűsödnek, vagy átlátszóvá válnak.

Több mint száz ilyen vegyülettel kísérletezett három éve egy amerikai kémikus, amíg olyan anyagot talált, amelyik néhány ezredmilliméteres szivar alakú molekulából áll, és amelynek elektromos reakciója megfelelően látszik. A vegyületet, mintegy három ezredmilliméter vastagságban két üveglap közé zárták, amely üveglapoknak belső felületét az elektromos áramot jól vezető, átlátszó anyaggal vonták be. Az első üveglap is átlátszó maradt, a hátsó tükröződő felületű volt. Nyugalmi állapotában a folyékony kristályvegyület, mivel a molekulák egymáshoz képest párhuzamosan fekdűtek, szintén átlátszó maradt. Ha most a kutató áramot vezetett az üveglapok közé,

akkor az áram megbontotta a molekulák párhuzamos állapotát, a folyékony kristályréteg zavarossá vált és a molekulák a fényt most már minden irányban visszaverték. Az így keletkezett, számtalan fénypontból álló felületre sikerült — ha még kezdetleges minőségben is — a vetítési kísérlet.

Természetesen a használható, nagy felületű képernyőig még számtalan kísérlet szükséges, többek között egy igen kompakt elektromos kapcsolás megtervezése is, amelynek útján az elektromos töltés elosztása nagyobb felületre elosztható lesz. A kísérleti folyékonyképernyő 7,5×10 centiméter volt.

R. L.